

گزارش کار روزانه حتی به اندازه‌ی یک خط

بخش
پنجم

همراه با آموزگاران در توسعه‌ی سواد خواندن

اشاره

تاکنون در شماره‌های ۱ تا ۳ و نیز شماره‌ی ۵، چهار بخش از سلسله مطالب «همراه با آموزگاران در توسعه‌ی سواد خواندن» را ملاحظه کرده‌اید. در این مجموعه مطالب، تاکنون با تجربه‌ی حدود ۱۶ نفر از همکاران در ارتباط با روش‌های عملی توسعه‌ی سواد خواندن، تقویت زبان‌آموزی و روش‌های مطالعه آشنا شده‌اید. در این شماره، تجربه‌های چهار نفر از آموزگاران دیگر در این ارتباط پیش‌روی شماست.

گزارش کار روزانه

من در کلاس خودم از نوشتن گزارش روزانه به منظور تقویت املا و انشا و گسترش دامنه‌ی لغات استفاده می‌کنم. با توجه به این که دانش‌آموزان پایه‌ی دوم با واژگان کمتری آشنا هستند و هم‌چنین نوشتن جمله‌های بلندتر، به گسترش دامنه‌ی لغات نیاز دارد و با توجه به اهمیت ساخت جمله در این پایه، به منظور آماده‌سازی نگارش انشا در سال سوم، در اولین جلسه‌ی که با اولیای دانش‌آموزان داشتم، از آن‌ها خواستم دفتری را با عنوان دفتر گزارش روزانه برای فرزندشان تهیه کنند و برایشان توضیح دادم، هر روز وقتی فرزندشان از مدرسه به خانه برمی‌گردد، پس از استراحت از او بخواهند در این دفتر بنویسد که امروز در مدرسه چه یاد گرفته یا دیده است. هم‌چنین روزهای اول، هنگام نوشتن گزارش، کنار فرزندشان بنشینند و او را در نوشتن املا‌ی کلمات تازه راهنمایی کنند و در روزهای بعد، پس از نوشته شدن گزارش، فقط آن را بررسی کنند. خودم هم در کلاس برای بچه‌ها موضوع را توضیح دادم.

اوایل، نوشتن گزارش به علت ندانستن شیوه‌ی کار، برای بچه‌ها کمی سخت بود. اما وقتی هر روز تعدادی از گزارشات در کلاس خوانده و نکات خوب نوشتاری آن‌ها گوشزد شد، سبک نوشتن بچه‌ها تغییر کرد. با این کار، هم املا‌ی بچه‌ها و هم جمله‌سازی آن‌ها تقویت شده و دامنه‌ی لغاتشان گسترش یافته است. حال که چند ماه از سال تحصیلی می‌گذرد، بچه‌ها به صورت خودکار و بدون یادآوری من، با علاقه گزارش خود را می‌نویسند. حتی گاهی وقت‌ها که نوشتن گزارش آن روز را نمی‌خواهم، ۶۰ درصد کلاس برخلاف خواسته‌ی من این کار را انجام می‌دهند. این کار با استقبال خانواده‌ها هم روبه‌رو شده است.

فهیمة حبیبی

آموزگار پایه‌ی دوم، دبستان ۲۲ بهمن، ناحیه‌ی ۵ مشهد

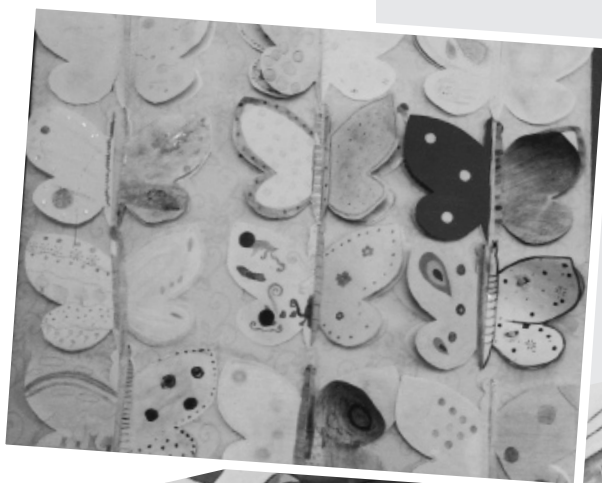
تلفیق درس «بخوانیم» با هنر و ذوق بچه‌ها

هر درس کتاب «بخوانیم» تمرین‌هایی مثل «ببین بگو، واژه‌آموزی و نکته» دارد. من بعد از تدریس هر درس و بحث و گفت‌وگو در کلاس، به عنوان فعالیت‌های خارج از کلاس، فعالیت‌هایی انجام می‌دهم که به نظرم در توسعه‌ی مهارت‌های خواندن بچه‌ها مؤثر است و در آن‌ها ایجاد انگیزه می‌کند.

برای مثال، در درس خدای مهربان، تصویر ببین بگو درباره‌ی نامه نوشتن یک دختر است. خودم یا بچه‌ها، تصویر پروانه‌ای را طراحی می‌کنیم و بعد بچه‌ها این پروانه را می‌برند. سپس آن را به سلیقه‌ی خودشان رنگ می‌کنند و روی آن برای آموزگار پایه‌ی اول خود نامه‌ای می‌نویسند و از زحمات‌های ایشان تشکر می‌کنند. پروانه‌ها را به کلاس اول می‌فرستیم و پس از برگشت پروانه‌ها، آن‌ها را در کلاس نصب می‌کنیم.

در درس کتاب‌خانه‌ی کوچک ما هم، تصویر کتابی را طراحی می‌کنیم. بچه‌ها جلد کتاب را هر طور دوست دارند، نقاشی و رنگ‌آمیزی می‌کنند. برای داخل کتاب نیز تمرین‌هایی را در نظر می‌گیریم و پاسخ می‌دهیم.

هم‌چنین در درس لبخند شیرین هم، وسایل شخصی و بهداشتی را طراحی می‌کنیم و تمرین‌هایی را برایشان در نظر می‌گیریم. به این ترتیب، این کار را برای همه‌ی درس‌ها به گونه‌هایی انجام می‌دهیم و در کلاس، از کارهای بچه‌ها نمایشگاهی ترتیب می‌دهیم. چند نمونه از این تمرین‌ها را در تصویر مشاهده می‌کنید.

رفعت قادری زاده

آموزگار پایه‌ی دوم، دبستان راه دانش شاهرود

دیدن، مقدمه‌ای برای نوشتن

در مقام آموزگار، اشیای گوناگونی را به دانش‌آموزان نشان می‌دهم و از آن‌ها می‌خواهم، به دقت اجزای آن اشیاء را از نظر بگذرانند (پرورش دیدن). سپس از آن‌ها درخواست می‌کنم، نام اشیاء را به‌طور صحیح بیان کنند (پرورش گفتن). مثلاً اگر آن‌ها با دیدن شکل یا خود پروانه، بگویند «پروانه»، نام صحیح را به آن‌ها یادآوری می‌کنم. و در نهایت، وقتی زبان گفتاری تصحیح شد، از دانش‌آموزان می‌خواهم شکل صحیح کلمه را بنویسند (پرورش نوشتن).

به این ترتیب می‌توان در یک ساعت کاری، به شکل بازی، زبان‌های گفتاری و نوشتاری دانش‌آموزان را همراه با دیدن اشیاء، پرورش داد.

زیبا ابوئی مهریزی

دبستان یادگار امام (ره)، ناحیه‌ی ۳ کرج

حتی به اندازه‌ی یک خط

از دانش‌آموزان کلاس خود می‌خواهم، یک کتاب داستان و یا بخشی از مجله‌ی رشد هر ماه را انتخاب و به دقت مطالعه کنند. سپس مطالبی را که به یکی از درس‌های آن‌ها مربوط است و یا حتی ارتباط بسیار کمی با یکی از درس‌ها دارد، پیدا کنند و آن را در دفتر خود بنویسند. به بچه‌ها می‌گویم، حتی اگر بین درس و مطلب مجله یا کتاب، به اندازه‌ی یک خط هم ارتباط پیدا کنند، کافی است.

زهرآ سادات میرقائمی

آموزگار دبستان انقلاب اسلامی، منطقه‌ی ۱۳ تهران